

Dannebrogsviden

Dannebrog på de Dansk vestindiske Øer

Af Søren Cruys-Bagger. Flagkonsulent i Danmarks-Samfundet.
Udarbejdet april 2017.

Efter folkeafstemningen kunne Kong Christian den X den 22. december 1916 underskrive loven om salget. Dannebrogsviden handler denne gang om Dannebrog på de Dansk vestindiske Øer.

Sankt Thomas

I mindst 240 år har Dannebrog vajet over de Dansk vestindiske Øer. På Sankt Thomas hejste Det kongelige Dansk Vestindiske Compagni for første gang Dannebrog i kong Christian den V's navn den 26. maj 1672. I hovedstaden Charlotte Amalie på Sankt Thomas var splitflaget hejst fra guvernørens bolig ligesom fra kasernens flagbastion, hvor den danske garnisonen holdt til, mens orlogsflaget vajede fra det altid udstationerede danske orlogsskib.

Hal Dannebrog ned

'Klar overalt' og derpå 'Hal ned Dannebrog'. Den 31. marts 1917 kl. 16:00 lokal tid gav den danske guvernør kommandør Henri Konow ordre til at Dannebrog blev nedhalet fra flagstangen på eksercerpladsen ved kasernen Charlotte Amalie på Sankt Thomas for sidste gang. Kl. 16:40 var det slut.

Et dansk marinekompagni fra orlogsskibet Valkyrien var under ledelse af Konow opstillet foran kasernen i Charlotte Amalie. Kommandør Henri Konow læste:

"I Henhold til Ordre fra Hans Majestæt Kong Christian den X af Danmark har jeg nu sammen med Repræsentanten for de amerikanske Forenede Staters Præsident underskrevet Protokollerne vedrørende Overdragelsen af de Dansk-Vestindiske Øer til Amerikas Forenede Stater, hvorefter jeg nu har at fuldføre Akten ved at hale vort gamle Flag ned".

Den danske nationalmelodi "Kong Christian" blev afspillet, mens Dannebrog gled ned. Derefter blev den amerikanske nationalmelodi Hail Columbia spillet, og Stars and Stripes gled til tops.

På paradepladsen foran kasernen i Charlotte Amalie nedhales Dannebrog for sidste gang den 31. marts 1917 klokken 16. (Det kongelige Biblioteks Billedsamling).

På samme tid fandt en lignende højtidelighed sted på Sankt Croix. Fra orlogsskibet Olympia var der landsat marinere i hver af byerne Christianssted og Frederikssted. Sammen med de vestindiske soldater skulle de være med i overdragelsen.

Før flagets nedhaling oplæstes en proklamation på engelsk fra guvernør Konow, i Christianssted ved ekspeditionssekretæren og i Frederikssted ved politimesteren.

Ordlyden var følgende: „Efter Ordre fra Hans Majestæt Kongen af Danmark overgiver Kommandør Konow, Guvernør ad interim for dansk Vestindien, i dette Øjeblik denne Ø til Repræsentanten for de amerikanske Forenede Stater. I Overensstemmelse med denne Akt hales nu det danske Flag ned fra alle offentlige Bygninger”.

På kommando haledes Dannebrog ned til tonerne af ”Kong Christian”.

Rapporten

Henrik Konow skrev i 1917 i rapporten til ministeriet:

”Det var sikkert et af de trangeste Øjeblikke i mit Liv, da jeg havde at udføre den danske Regerings Ordre at nedhale vort gamle Flag, som i 250 Aar havde vajet i Dansk Vestindien, og jeg havde al min Selvbeherskelse behov for at kunne udføre den. Paa Mængden gjorde Flagets Nedhaling et dybt Indtryk, man hørte ikke en Lyd, og mange Taarer blev fældede. Det skal siges til Befolkningens Ros, at den opførte sig passende, hvad enten nu dette var paa Grund af Ceremoniens Indvirkning, eller der ogsaa var virkelig Følelse med i Spillet, hvilket jeg for min Part er tilbøjelig til at tro. I alle Tilfælde er det en Kendsgerning, at Negrene i en vis Forstand har været stolte af Dannebrogflaget og altid ved festlige Lejligheder, ja selv under Strejkeprocessioner, er optraadt bærende det danske Flag i store og smaa Udgaver. Som Kuriosum skal det i denne Forbindelse anføres, at et ikke ringe Antal amerikanske Turister var mødt op med smaa sammenrullede amerikanske Flag, som skulde udfoldes, naar deres Flag blev hejst, men Ceremonien gjorde efter Sigende et saa dybt Indtryk paa dem, at de paa en enkelt Undtagelse nær beholdt dem i Lommen. - løvrigt skal jeg tillade mig at anføre, at jeg i Commander Pollock havde at gøre med en sjælden fintfølende og taktfuld Mand. Exguvernør Konow”

Dannebrog klippes i stykker

Efter at Dannebrog var nedhalet ved ceremonien på Sankt Thomas, blev det formentlig klippet i mindre stykker og delt ud til besætningen på det danske orlogsskib Valkyrien.

Der findes et enkelt stykke af splitflaget fra fagbastionen på Charlotte Amalie på Tøjhusmuseet under Nationalmuseet i København.

